

Gemeente Groningen

Nota Sociaal culturele accommodaties *geharmoniseerd*

Versie 17 juni 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Aanleiding.....	3
2. De kaders	4
3. Missie en visie	5
4. Uitgangspunten	6
5. Voorgeschiedenis van het beleid.....	9
6. De mening van alle betrokkenen.....	10
7. Wat gaan we doen?	13
8. Proces voor het vervolg.....	16
9. Communicatie	17
10. Financiën.....	18
BIJLAGE 1.....	20
BIJLAGE 2.....	23

Inleiding

Elke dag zijn er weer heel veel vrijwilligers actief in de sociaal culturele accommodaties in de wijken en dorpen van de gemeente Groningen. Inwoners die zich voor de buurt, het dorp of de wijk, in hun vrije tijd, met veel enthousiasme inzetten voor de dorps- en buurtaccommodatie. Dat doen ze, als bestuurslid, door het organiseren van activiteiten, door het mogelijk maken van ontmoeting, door het in stand houden en het onderhouden van het gebouw of het exploiteren en het beheren van de accommodatie. De ene vrijwilliger is meer praktisch ingesteld, terwijl de andere zich meer richt op bestuurlijke taken. Het kan voorkomen dat zij zich laten ondersteunen door een professional. Alle vrijwilligers en professionals zijn waardevol.

Vaak worden besturen ondersteund bij het beheer en programmering, maar in veel gevallen doen zij het helemaal zelf. Uiteraard zijn er ook vrijwilligers actief naast de sociaal culturele accommodaties, bij de sport-, zang- of buurtvereniging, bij de kerk, de school of een maatschappelijke organisatie. Allemaal zijn zij onmisbaar zodat wij prettig met elkaar kunnen samenleven in de dorpen en wijken in onze gemeente. Door deze vrijwilligers kunnen inwoners elkaar ontmoeten, contacten opdoen, samen werken aan activiteiten, invulling geven aan hun vrije tijd, zorg hebben voor elkaar. Anders gezegd, zij zijn onontbeerlijk voor een sterke sociale basis in de dorpen en wijken.

Wij hebben veel waardering voor de vrijwilligers die zich inzetten voor deze sociale basis in hun dorp of buurt en ondersteunen hen in hun activiteiten door faciliteiten aan te bieden of door financiële middelen ter beschikking te stellen.

Deze nota geeft de kaders aan waarbinnen de gemeente ondersteuning kan geven aan sociaal culturele accommodaties. De ondersteuning kan bestaan uit het aanbieden van een accommodatie of het verstrekken van een subsidie voor het gebruik van een accommodatie.

1. Aanleiding

Er zijn vier redenen waarom we nu een nota voor de sociaal culturele accommodaties schrijven: de harmonisatie van beleid van de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer, de actualisatie van het gevoerde beleid, de veranderingen in het sociaal domein en ons streven om gebiedsgerichter te gaan werken.

1. Harmonisatie

Sinds 1 januari 2019 vormen de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer één gemeente. Het beleid van de voormalige gemeenten moet op grond van de wet Algemene regels herindeling (wet Arhi) voor 1 januari 2021 zijn geharmoniseerd. Deze nota is de grondslag waarop we de accommodaties subsidies kunnen blijven verstrekken.

2. Actualisatie

Het beleid dat er nu ligt is op onderdelen ingehaald door de tijd: termen, namen en wetten zijn inmiddels veranderd. Daarnaast willen we daar waar mogelijk tegemoetkomen aan de wensen die tijdens de gesprekken met koepelorganisaties, de grotere accommodaties, de verzamelde dorpshuizen in Haren en Ten Boer, stichting WIJ en GON¹ partners, naar voren

---

¹ Gebieds Ondersteunings Netwerken (GON)

zijn gebracht. Een aantal wensen kunnen we op korte termijn doorvoeren, voor andere zullen we tijd uit moeten trekken.

3. *Veranderingen in het sociaal domein*

De veranderingen in het sociaal domein (decentralisaties Wmo, Jeugd en Participatie) willen we zo veel mogelijk verbinden met het accommodatiebeleid. In het Wmo-, Jeugd- en Participatiebeleid staat de sociale veerkracht van de inwoner en zijn sociale contacten en de onderlinge betrokkenheid centraal. Het is onze rol voorwaarden te scheppen, die zijn gericht op het versterken van de sociale basis. Zodat we samen met alle partners in de wijk of het dorp ervoor kunnen zorgen dat inwoners elkaar ontmoeten, kennen en zo nodig helpen en ondersteunen. Accommodaties zijn hiervoor een onmisbaar middel.

4. *Gebiedsgericht*

Wij hebben in het coalitieakkoord aangegeven dat het onze ambitie is gebiedsgerichter te gaan werken. Het beleid dat tot nu toe werd gevoerd stimuleerde samenwerking om een afgewogen aanbod voor het dorp of de wijk op te stellen. In de uitvoering van ons beleid willen we hier nog nadrukkelijker inhoud aan geven.

We zien dat er grote verschillen zijn tussen dorpen en de wijken van de stad, en tussen dorpen onderling en wijken onderling. We willen ons daarom ook meer richten op wat nodig is in het dorp of de wijk. Wij willen nog meer inspelen op de behoeften (maatwerk leveren), daardoor ontstaat er ook meer differentiatie in onze ondersteuning. Wat er nodig is in het dorp of de wijk, bepaalt het dorp of de wijk zelf en wij als gemeente zijn daarin een gelijkwaardige partner. Om dat in gezamenlijkheid te kunnen bepalen heb je de tijd nodig.

Binnen het gebiedsgericht werken willen we *meerjarenprogramma's* voor de wijk of wijken en dorpsvisies voor de dorpen opstellen. Een integraal meerjarig plan waar de functie van het buurt- of dorps huis onderdeel uitmaakt. Voor de vier wijkvernieuwingswijken zijn er inmiddels meerjarenprogramma's opgesteld. Veel dorpen hebben een dorpsvisie.

2. De kaders

Waar gaat deze nota wél over en waar níet. We gaven hiervoor al aan dat er in het dorp of de wijk meerdere maatschappelijke accommodaties kunnen zijn en dat de sociaal culturele accommodaties onderdeel zijn van de sociale basis in het dorp of de wijk. In deze nota gaan we echter alleen in op de gesubsidieerde sociaal culturele accommodaties.

De wet Arhi schrijft voor dat het geharmoniseerde accommodatiebeleid van de nieuwe gemeente Groningen op 1 januari 2021 moet zijn vastgesteld. Dat betekent dat de prioriteit in deze nota ligt bij het harmoniseren van het accommodatiebeleid, zodat we subsidies kunnen blijven verstrekken na 1 januari 2021.

In deze nota staan geen ingrijpende aanpassingen van het accommodatiebeleid in de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer. We kiezen ervoor om een beperkt aantal wijzigingen door te voeren. Het beleid blijft op hoofdlijnen gelijk. We willen de focus leggen op een goede uitvoering.

We beschrijven waarom en hoe we in een zorgvuldig vervolgproces met inwoners, organisaties en professionals in het dorp of de wijk tot een nieuwe visie willen komen. Daar nemen we de tijd voor.

We nemen het beleid van de voormalige gemeente Groningen als basis, omdat deze het meest uitgebreid is.

Bij het opstellen van de gemeentebegroting voor 2020 constateerden we tekorten. Het gevolg is dat we moeten bezuinigen. Dat geldt ook voor het accommodatiebeleid. Op het totaal van de middelen die beschikbaar zijn vanuit de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer gaan we met ingang van 2021, 100.000 euro bezuinigen. Voor 2021 is incidenteel 100.000 euro beschikbaar om knelpunten die mogelijk ontstaan op te lossen.

Vooralsnog geen nieuwe accommodaties

In sommige wijken is nog geen gesubsidieerde accommodatie aanwezig of niet meer aanwezig. De behoefte aan ruimte voor ontmoeting en activiteiten in een dorp of wijk kan er wel degelijk bestaan of ontstaan. Vanwege deze beperkte financiële speelruimte als gevolg van de harmonisatie en de bezuiniging, beperken we ons in deze nota tot de accommodaties die nu door ons worden ondersteund². De nota gaat niet in op de mogelijkheid voor nieuwe accommodaties. Dat komt wel aan de orde in het vervolgproces.

In dat vervolgproces voor aanpassingen van het beleid op de langere termijn kan er ruimte ontstaan voor nieuwe accommodaties. Dat kan tot gevolg hebben dat accommodaties die minder goed functioneren geen subsidie meer ontvangen. Bepalend daarbij is de behoefte in het dorp of de wijk en de functie van de accommodatie in de wijk- of dorpsprogrammering. Een meerjarenprogramma³ dat is opgesteld in samenspraak met bewoners en organisaties uit het dorp of de wijk kan hier een belangrijke rol in gaan spelen.

3. Missie en visie

Missie:

In ons coalitieakkoord hebben we als missie geformuleerd; “Gezond, groen, gelukkig Groningen”.

Visie:

Wij stimuleren een samenleving waarin de onderlinge sociale verbanden centraal staan. We willen dat de inwoners van onze stad hun leven zelfstandig en met elkaar kunnen organiseren, waar nodig aangevuld met ondersteuning. We willen de veerkracht, zelfredzaamheid en de samenredzaamheid bevorderen. Samenleven en samen redzaam zijn begint met elkaar kennen. Daarom willen we dat in elk dorp en elke wijk de bewoners de gelegenheid hebben elkaar te ontmoeten en activiteiten te organiseren.

---

² In bijlage 2 treft u een lijst aan met de sociaal culturele accommodaties die subsidie ontvangen.

³ We willen langzamerhand toewerken naar meerjarenprogramma's in de gebieden. Per wijk of dorp doen we dit samen met bewoners, wijkwerkers en actieve partijen. Afhankelijk van de schaal en urgentie.

We willen dit omdat we weten dat ontmoeting, participatie en het doen van ‘vrijwilligers werk’ bijdraagt aan de gezondheid en het ervaren geluk⁴ van onze inwoners. Vanuit de Blue zones⁵ is bekend dat een van de belangrijke sleutels van gezond oud worden is, opstaan met een ideaal en vrienden hebben om dat ideaal mee te verwerklijken. Machteld Huber de grondlegger van positieve gezondheid noemt zingeving (opstaan met een doel) de belangrijkste gezondheidsbevorderaar.

Uitwerking visie:

Onze gesubsidieerde dorpshuizen en wijkaccommodaties zijn een belangrijk middel om gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van leefbaarheid, sociale cohesie en participatie te verwezenlijken. Het zijn in het algemeen goed onderhouden en goed bereikbare gebouwen met daar omheen een netwerk van vrijwilligers en professionele⁶ inzet. De primaire functie van een wijkaccommodatie is het stimuleren van ontmoeting, het organiseren van een aantrekkelijk activiteitenprogramma en het faciliteren van gemeentelijke welzijnsactiviteiten (voor alle doelgroepen). Een dergelijk gevarieerd aanbod draagt bij aan ontwikkeling, participatie en sterkere sociale verbanden. Het best lukt dat in een centraal gelegen gebouw waar onze inwoner zich welkom voelt. Afhankelijk van de omvang van en behoeften uit het gebied, de wijk of het dorp, kan dat een multifunctioneel centrum, een buurtcentrum, een buurthuis of een dorps huis zijn. Een functioneel, efficiënt en duurzaam gebruik van gebouw is een belangrijk uitgangspunt.

In het aanbod van de accommodatie staat de vraag vanuit het dorp of de wijk centraal. Het gebouw is een middel voor dorps- en wijkbewoners om bijeen te komen, zinvol bezig te zijn en daarvoor zoveel mogelijk zelfverantwoordelijkheid te dragen. Daarbij wordt niemand buitengesloten, iedereen is welkom. Accommodaties zijn van en voor álle bewoners.

Vrijwilligers binnen de sociaal culturele accommodaties, andere maatschappelijke organisaties, inwoners en professionele organisaties als stichting WIJ, de GON's en de gemeente zullen de komende jaren gezamenlijk en op basis van gelijkwaardigheid werken aan geschikte ontmoetingsplaatsen en een in de behoefte voorzienend aanbod van activiteiten.

4. Uitgangspunten

In het accommodatiebeleid gaan we uit van de volgende uitgangspunten.

1. Sociaal culturele accommodaties zijn een middel

Wij richten ons op het versterken van ontmoeting en participatie van wijkbewoners. Het behoud van een accommodatie is geen doel op zich. Een gesubsidieerde accommodatie speelt in op de behoefte van de wijk en levert een bijdrage aan de welzijnsdoelstellingen. Het is een gebouw van en voor het dorp of de wijk. Er is een plaats om vrijblijvend te komen voor ontmoeting en er moet een gevarieerd aanbod van activiteiten zijn, dat tegemoetkomt

---

⁴ Nota Groningen Gezond (Hoofdstuk 4), 19-10-2017, nr. 6612779

⁵ Blue zones zijn gebieden in de wereld waar mensen heel oud worden, zonder chronische ziekten en zonder mentale aftakeling.

⁶ Dit kan het beheer zijn in al zijn vormen, zie pagina 13, maar ook b.v. de opbouwwerker of een cursus aanbieder.

aan de verschillende wensen van de bewoners van het dorp of de wijk. Het gebouw wordt voor deze functie goed benut en heeft een hoge bezettingsgraad.

2. Een activiteitenprogramma en wijkprogrammering van en voor de inwoners

Het activiteitenprogramma in de accommodatie wordt samen met inwoners en maatschappelijke organisaties uit het dorp of de wijk samengesteld en na afloop geëvalueerd. Regelmatig wordt stilgestaan bij het functioneren van de accommodatie. Het bestuur van de accommodatie is hiervoor verantwoordelijk.

Als er in de wijk meerdere gesubsidieerde, niet gesubsidieerde aanbieders van activiteiten, scholen en/of sport- en culturele verenigingen zijn, is het bestuur er verantwoordelijk voor dat hun programmering met de andere aanbieders is afgestemd en er in gezamenlijkheid een wijkprogrammering tot stand komt.

In het activiteitenprogramma is ruimte voor ontmoeting en ontspanning, vorming en ontwikkeling en bestaande en nieuwe bewonersinitiatieven. Activiteiten spelen in op nieuwe vragen, vernieuwende initiatieven van jong en oud. Belangrijk is een goede PR en communiceren met nieuwe media.

Besturen van accommodaties kunnen beroepskrachten⁷ (beheer) inschakelen om het aanbod van activiteiten in de accommodaties te initiëren en coördineren. Beroepskrachten hebben zicht op wat er in de omgeving speelt en wat de behoefte van inwoners is en kunnen dat vertalen naar een goed programma. In geval van meer aanbod van activiteiten in het dorp of de wijk, stemmen zij de programmering af. De buurt-, jeugd- en opbouwwerkers (WIJ) hebben hier eveneens een belangrijke rol.

Accommodatiebesturen en beroepskrachten staan ten dienste van de dorps- en wijkbewoners. Zij zoeken voortdurend naar (nieuwe) vormen om de betrokkenheid van bewoners bij de programmering en de evaluatie te verbeteren.

3. Soorten accommodaties

In onze visie heeft een sociaal culturele accommodatie bij voorkeur een gevarieerd activiteiten aanbod op het terrein van ontmoeting, participatie en (talent)ontwikkeling. Indien mogelijk biedt het ook onderdak aan welzijnsactiviteiten, zoals informatie, advies en dienstverlening. De functies kunnen elkaar versterken, door het aanbod op elkaar af te stemmen. Zo wordt het geheel meer dan de som der delen.

Bij de invulling van deze functies speelt de omvang van het verzorgingsgebied een rol. In dorpen met een klein verzorgingsgebied is een dorps huis voldoende. Een grote wijk met een groot verzorgingsgebied vraagt om een accommodatie van voldoende omvang, die goed bereikbaar is en bij voorkeur centraal gelegen is in de wijk. In grote wijken kunnen naast het grote multifunctionele wijkcentrum (MFC), middelgrote en kleine accommodaties in samenhang met de MFC een functie hebben voor alle bewoners. Vooral voor groepen zoals ouderen en kinderen kan een accommodatie in de nabijheid belangrijk zijn. We hebben het dan ook over de buurt- en speeltuinaccommodaties.

---

⁷ Hier wordt een vorm van een beheer beschreven. Op pagina 13 worden alle vormen van beheer beschreven.

We maken een onderscheid in:

- Dorpshuizen
- Buurtkamers
- Buurtcentra
- Multifunctionele Centra (MFC's)

Een dorpshuis is een accommodatie in een klein dorp, met een unieke functie voor het dorp (vrijwel de enige voorziening). De accommodatie heeft een breed gevarieerd activiteiten aanbod voor een klein verzorgingsgebied, met veelal beperkte openingstijden.

Een buurtkamer is een kleine accommodatie met een buurtfunctie, vaak gericht op een specifieke groep bewoners voor wie bezoek aan het MFC een te grote drempel is. Hier vallen de buurt- en speeltuinaccommodaties ook onder. Openingstijden kunnen beperkt zijn.

Een buurtcentrum is een middelgrote accommodatie met een buurtfunctie met ruime openingstijden. Het heeft een breed gevarieerd activiteiten aanbod voor een buurt.

Het MFC is een grote accommodatie, met een belangrijke functie voor een wijk/gebied, met ruime openingstijden. Het heeft een breed gevarieerd activiteiten aanbod voor een groot voorzieningsgebied en werkt samen met de buurtkamers in de wijk.

In ons accommodatiebeleid streven we naar een goede spreiding en facilitering van MFC's, buurtcentra en buurtkamers in de stad en een dorpshuis in het dorp, zodat er in een dorp en wijk een plek voor ontmoeting is en een breed activiteiten aanbod die voor alle bewoners in de gemeente goed toegankelijk is.

Daarnaast faciliteren we in deze beleidsnota accommodaties die geen brede wijkfunctie hebben, maar wel een functie als buurtkamer.

Buurt- en speeltuinaccommodaties bestaan uit een speeltuin en een bijbehorend gebouw.

Verzorgingsgebied:

De benodigde ruimte voor ontmoeting en activiteiten hangt voor een deel samen met het aantal inwoners in de wijk of het dorp.

Voor de wijken gaan we uit van ongeveer 1000-1500 m² per 10.000 inwoners. Gezien onze financiële beperkingen en het feit dat er andere ontmoetingsplekken zijn, hanteren we in ons beleid de ondergrens.

Voor de dorpen, waar het aantal inwoners rond of onder de 5000 inwoners ligt, is het dorpshuis vaak de enige voorziening in het dorp. De vierkante meter als norm is hier niet van toepassing. Het functioneren van het dorpshuis en de specifieke behoefte van het dorp is bepalend.

4. De verhouding tot niet gesubsidieerde accommodaties

Ontmoetingen en activiteiten vindt niet alleen plaats in gesubsidieerde accommodaties, het kan voorkomen dat er ook andere organisaties in het dorp of de wijk ruimte beschikbaar heeft voor ontmoeting en activiteiten (zorginstellingen, kerken, corporaties, scholen, bewonersinitiatieven). Zoals bij uitgangspunt 2 al is beschreven heeft dit betekenis voor de wijkprogrammering.

Als er een geschikt aanbod is van andere organisaties, zullen we naar het totale programma in het dorp of de wijk kijken en kritisch kijken naar de functie van de gesubsidieerde accommodaties daarbinnen. Hierbij kijken we naar de waardering van wijkbewoners, de bezetting en speelt ook spreiding en het efficiënt gebruik een rol.

We gaan in samenspraak met andere organisaties zoals zorginstellingen, scholen en kerken de behoefte aan en spreiding van accommodaties in beeld brengen.

5. Een goede balans

Het vraagt van de accommodatiebesturen maatschappelijk ondernemerschap om actief de verbinding te zoeken met bewoners, beroepskrachten en dorps- en wijkorganisaties. Het resultaat: het activiteitenprogramma van de wijk- of dorpsaccommodatie is afgestemd met de programma's van andere accommodaties in de wijk, of andere activiteiten in wijk of dorp. De besturen hebben de verantwoordelijkheid om naar een goede balans te zoeken tussen activiteiten voor het dorp of de wijk en activiteiten om in te verdienen (met een commercieel karakter). De bewonersactiviteiten en het gesubsidieerde welzijnswerk hebben prioriteit. Het is een uitdaging voor het bestuur, om een goede wijk- of dorpsprogrammering (maatschappelijk doel) te verbinden aan een gezonde exploitatie van het gebouw. Om dat laatste te bewerkstelling kan worden getracht de mogelijkheden om in te verdienen te vergroten. Er zijn accommodaties die, via kennisuitwisseling met ondernemers, via fondsenwerving en via sponsorwerving, hun financiële positie weten te verbeteren. De kennis daarover zou zo veel mogelijk met elkaar moeten worden gedeeld.

Er is voldoende ruimte voor ondernemerschap. De nieuwe Horecawetgeving geeft para commerciële accommodaties meer ruimte voor het organiseren van particuliere feesten en partijen, op die plekken in de gemeente waar de reguliere horeca er niet in voorziet. In aanvulling op de wijkprogrammering, worden dergelijke activiteiten toegestaan. Vooral in dorpen, waar het dorpshuis de enige voorziening is, is er voldoende ruimte voor het organiseren voor allerlei activiteiten. Dat geldt ook als deze van persoonlijke aard zijn. Ze moeten ten goede komen aan inwoners van het dorp.

5. Voorgeschiedenis van het beleid

Beleid voormalige gemeenten

Het beleid in de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer verschilden sterk van elkaar. Het beleid in Groningen is heel uitgebreid, in Haren wordt op hoofdlijnen ingegaan op de sociale basis en het belang van accommodaties, terwijl in Ten Boer er geen beleid is opgeschreven, maar accommodaties wel werden ondersteund.

Groningen

In de voormalige gemeente Groningen worden tot nu toe sociaal culturele accommodaties ondersteund op basis van de nota 'Met de blik op de wijk, *sociaal-culturele accommodaties nieuwe stijl*' uit 2013. De nota gaat onder meer in op het belang van de sociaal culturele accommodatie, geeft aan dat de programmering door samenwerking in de wijk tot stand moet komen, maakt een onderscheid tussen de grotere en kleinere accommodaties en geeft aan dat er een goede balans moet zijn tussen bewonersactiviteiten en commerciële activiteiten. De ondersteuning bestaat uit het aanbieden van accommodaties, zonder dat daar kosten aan zijn verbonden, de mogelijkheid voor aanvullende financiering bij verbouwing, en subsidies voor de exploitatie, het beheer en de bestuurskosten.

Haren

In de voormalige gemeente Haren geldt tot nu toe de nota Harense rotonde 2017 – 2020. In deze nota wordt het belang van sociaal culturele accommodaties beschreven. De

ondersteuning van accommodaties bestaat er uit dat de gemeente het tekort op de exploitatie aanvult en een subsidie op de inventaris toekent. De afspraken daarover werden om de vier jaar gemaakt.

Ten Boer

De gemeente Ten Boer heeft geen specifiek beleid beschreven voor sociaal culturele accommodaties. De dorpshuizen zijn overwegend in eigendom van een stichting. De gemeente reserveerde middelen voor accommodaties voor het onderhoud. Uit rijksmiddelen die beschikbaar kwamen als gevolg van de aardbevingen konden of kunnen een aantal dorpshuizen hun accommodatie versterken. Daarnaast hebben dorpshuizen zelf hun accommodatie verduurzaamd, zo mogelijk met gebruikmaking van fondsen.

6. De mening van alle betrokkenen

Voor deze nota hebben wij gesprekken gevoerd met de koepelorganisaties voor de sociaal culturele accommodaties, de grotere accommodaties, de besturen van de dorpshuizen in gezamenlijkheid in zowel de voormalige gemeente Haren als de voormalige gemeente Ten Boer, de stichting WIJ en met de gezamenlijke hoofdaanbieders binnen de GON's. In de gesprekken werden verschillende onderwerpen besproken. Hieronder vindt u een verslag van deze gesprekken waarin de belangrijkste thema's worden genoemd.

Accommodatie als middel

Sociaal culturele accommodaties zijn een middel om ontmoeting en samenwerking in het dorp of de wijk te stimuleren (sociale basis). De samenwerking, afstemming en coördinatie tussen de organisaties in de wijk over een gemeenschappelijk programma verschilt per wijk, maar kan over het algemeen beter. Dat is een grote uitdaging.

In de wijk zijn er ook allerlei nieuwe initiatieven (open zorgcentra, broedplaatsen, burgerinitiatieven, wijkbedrijven etc.) waar ontmoeting plaatsvindt. Het is belangrijk in de wijk/het dorp uit te vinden hoe de samenwerking het beste gestalte krijgt.

Samenwerking

Daar waar MFC's en stichting WIJ in één pand zitten wordt doorgaans goed samengewerkt, maar die goede samenwerking tussen accommodaties en WIJ is niet altijd vanzelfsprekend. Een goede afstemming met buurtwerkers/opbouwwerk is van grote waarde voor de accommodaties. Ook de afstemming tussen de beheerder⁸ van de MFC's en de andere accommodaties is belangrijk.

De gemeente heeft in de ogen van accommodatiebesturen vooral een sturende rol bij afstemming in de wijk, als de organisaties in de wijk het zelf niet oppakken.

Uitgangspunt is een gelijke behandeling van de accommodaties, maar een goede afstemming in een gebied kan tot differentiatie tussen wijken/ dorpen/gebieden leiden.

---

⁸ De MFC's hebben veelal zakelijk leiders in dienst. Dat is een beheerder die vooral de programmering voor zijn/haar rekening neemt.

Meerjarenprogramma

Veel organisaties geven aan dat het voor de middellange termijn goed zou zijn een meerjarenprogramma voor de wijk en het dorp te maken. Daarbij moeten alle partijen en inwoners uit de wijk en het dorp betrokken worden. 'Voor een brede afstemming, zul je de tijd moeten nemen'. Een meerjarenprogramma zou zich ook moeten kunnen vertalen naar een meerjarige subsidie. In de voormalige gemeente Haren werd zo gewerkt.

Alleen harmoniseren

Voor de korte termijn is bij de besturen in de stad geen behoefte aan een ingrijpende aanpassing van de beleidsnota van de gemeente Groningen van 2013. In de huidige nota staan goede uitgangspunten, de uitvoering kan wel beter. Het harmoniseren en actualiseren is voldoende.

De besturen uit de dorpen van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer zijn uiteraard zeer nieuwsgierig wat de gevolgen van het geharmoniseerde beleid voor hen zijn, als het beleid van de voormalige gemeente Groningen als uitgangspunt wordt genomen. Vooral het toepassen van de subsidie per m² roept vragen op, maar ook de horeca-regels en regels voor bijeenkomsten van persoonlijke aard (feesten, uitvaarten etc.).

Haren en Ten Boer

De dorpshuizen in de voormalige gemeente Ten Boer redden zich vooralsnog met de gemeentelijke subsidie en de gelden ter compensatie van de aardbevingen. Er zijn verschillen tussen de dorpshuizen, de ervaren knelpunten komen niet overeen en vragen om een gedifferentieerde aanpak en maatwerk van de gemeente. Er is een gezamenlijke behoefte aan ondersteuning bij het opstellen van een meerjarig onderhoudsprogramma voor het dorpshuis.

De dorpshuizen in de voormalige gemeente Haren geven aan net rond te komen, ze voelen zich wel kwetsbaar, een tegenvaller kan grote gevolgen hebben.

De dorpshuizen maken zich zorgen over de extra administratieve rompslomp als gevolg van de herindeling. Zij noemen bijvoorbeeld de aanvraag van vergunningen en extra kosten door leges en belastingen (deze werden in de voormalige gemeente Ten Boer vaak niet in rekening gebracht). Door de omvang van het ambtelijk apparaat is in de nieuwe gemeente de juiste ambtenaar moeilijker te vinden.

Ontschotten

Alle partijen adviseren om gemeentelijke budgetten te ontschotten. Afstemming in budgetten en organisaties (bijvoorbeeld per gebied) zullen de accommodaties beter doen functioneren. Daar kan ook een deel van de oplossing zitten als het gaat om de financiële knelpunten waar besturen van sociaal culturele accommodaties mee te maken hebben. De financiële zorgen zijn er, omdat de accommodaties afgelopen jaren volgens de besturen onvoldoende zijn gecompenseerd voor de gestegen lasten. Dat is van invloed op de balans tussen commerciële activiteiten en wijkactiviteiten.

Flexibel beheer

Over het beheer gaven de beheerorganisaties aan de mogelijkheid te willen hebben om af te wijken van de oppervlakenorm (beleid voormalig gemeente Groningen), zodat flexibel en meer naar behoefte het beheer kan worden toebedeeld. Beheerorganisaties kunnen zo ook

naar behoefte ondersteuning aanbieden voor de dorpshuizen. De mate van inzet kan bijvoorbeeld worden bepaald door afstemming in de wijk. Vanwege de binding met het dorpshuis maken de besturen in de voormalige gemeente Ten Boer, voor wat betreft het beheer, bij voorkeur gebruik van hun vrijwilligers. In Haren zijn professionele⁹ beheerders meestal in dienst van de besturen. Dit brengt bij ziekte financiële risico's met zich mee. De werkdruk voor een beheerder is groot.

Vrijwilligers

De waardering vanuit de gemeente voor de vrijwilligersorganisaties mag prominenter naar voren komen en zichtbaar worden door hen op een gelijkwaardige manier te behandelen als professionele organisaties. Vrijwilligersbesturen zijn erg verschillend: het ene bestuur is praktisch ingesteld, terwijl een ander bestuur meer beleidsmatig is ingevoerd, het ene bestuur heeft veel jongere inwoners, het andere bestuur overwegend ouderen, etc. Koepelorganisaties hebben een belangrijke rol in het ondersteunen van alle besturen. Ook om te bewaken dat professionals het werk van vrijwilligers niet gaan overnemen. In de dorpshuizen van de voormalige gemeente Ten Boer wordt alles door vrijwilligers geregeld: (ver)bouw, exploitatie en activiteiten. De druk op vrijwillige inzet is in de voormalige gemeente Haren groot, vooral bij activiteiten voor het verwerven van extra inkomsten. De beheerder speelt een belangrijke rol bij o.a. de coördinatie van vrijwilligers.

Nieuwe initiatieven

Er wordt een knelpunt gezien als het gaat om ruimte voor nieuwe initiatieven voor buurthuizen en speeltuinverenigingen, omdat er op dit moment geen financiële ruimte is voor deze initiatieven.

Discussie in de raad

Tevens is in de raadscommissies van 9 oktober 2019 en 11 maart 2020 het sociaal culturele accommodatiebeleid besproken. Tijdens de discussie in de raad werden onder meer de volgende onderwerpen aan de orde gesteld:

- het belang van laagdrempelige toegankelijke voorzieningen;
- de verhouding van beroepskrachten ten opzichte van vrijwilligers;
- gelijke behandeling van accommodaties, maar dat er ook verschillen mogen zijn: maatwerk;
- een goede balans tussen commerciële activiteiten en de wijkactiviteiten;
- een goede afstemming tussen inwoners en organisaties (o.a. stichting WIJ en GON) in de wijk/het dorp en mogelijk een lange termijnplan per stadsdeel;
- de mogelijkheden voor ontschotting van budgetten;
- verduurzaming;
- flexibelere horeca regel;
- aanpassing van de oppervlakte norm (niet van toepassing op de dorpen);
- hoe om te gaan met nieuwe initiatieven;
- accommodatiebesturen zijn van mening dat de oplopende kosten door de gemeente onvoldoende worden gecompenseerd.

---

⁹ De beheerder die wordt betaald voor zijn werkzaamheden.

7. Wat gaan we doen?

We zien graag accommodaties waar het bruist van de activiteiten. Waar bewoners graag binnenlopen voor een praatje of een workshop. Waar je ook advies krijgt over zaken rond bijvoorbeeld opvoeding, werk, inkomen, gezondheid of vrijwilligerswerk. Waar je welkom bent om de krant te lezen en geïnformeerd wordt over wat er speelt in de stad, de wijk of het dorp. Het is een plek waar inwoners hun talenten kunnen inzetten en zich verder kunnen ontwikkelen. Kortom, een plek waar bewoners kunnen brengen en halen. Een accommodatie waar je graag wordt gezien!

We ondersteunen besturen van sociaal culturele accommodaties en zijn een gelijkwaardige partner bij het leveren van een bijdrage aan de sociale basis in de wijk of het dorp.

We erkennen en eerbiedigen de kracht en zelfwerkzaamheid van de vrijwilligers van de dorpshuizen, buurtcentra, buurtkamers kamers en MFC's. We realiseren ons ook dat zij niet altijd alles zelf kunnen oplossen en ondersteuning van ons verdienen. We bieden benodigde ondersteuning in de vorm van het faciliteren in accommodaties, praktische hulp en financiële middelen. Wij voorzien in wat accommodatiebesturen echt nodig hebben en leveren maatwerk binnen de kaders van ons beleid. Wij stellen wel voorwaarden aan onze ondersteuning. We faciliteren besturen om aan onze voorwaarden te kunnen voldoen.

Tabel 1. Wat ondersteunen we en hoe doen we dat?

Wat	Hoe
Besturen van accommodaties bieden een krachtige plek, zodat inwoners uit de wijk of het dorp elkaar kunnen ontmoeten.	Door het beschikbaar stellen van een accommodatie of het tegemoetkomen in kosten voor het gebruik van een accommodatie.
Besturen van accommodaties zorgen ervoor dat een accommodatie zoveel mogelijk open is, zodat er ontmoeting en activiteiten kunnen plaatsvinden en vrijwilligers zich kunnen inzetten voor hun wijk of dorp. Zij bieden goed gastheerschap.	Onder voorwaarden kunnen besturen direct of indirect gebruik maken van gesubsidieerd beheer. Vormen van beheer zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Advisering over beheer; - Facilitair beheer; - Programmering van de activiteiten voor de accommodatie en/of voor de wijk; - Coördineren van de vrijwilligersinzet; - Bedrijfsvoering. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de grootte en het bereik van de accommodatie. We maken een onderscheid in MFC's, buurtcentra, buurtkamers en dorpshuizen.
Vrijwilligers van sociaal culturele accommodatie bieden de faciliteiten voor het organiseren van activiteiten die aansluiten bij de behoefte van de wijk- en	Door het verstrekken van een subsidie voor de exploitatie van de accommodatie (organisatie activiteiten, huisvestingslaten, klein onderhoud, vrijwilligersvergoeding

dorpsbewoners, bieden aan kinderen de ruimte om te spelen, scheppen de ruimte voor aanvullende 'sociaal domein' activiteiten. Zij zorgen voor een laagdrempelige plek waar inwoners elkaar vrijblijvend kunnen ontmoeten.	organisatiekosten e.d.). De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de grootte en het bereik van de accommodatie. We maken een onderscheid in MFC's, buurtcentra, buurtkamers en dorpshuizen.
Het bieden van een speelgelegenheid binnen of buiten voor kinderen door een speeltuinvereniging.	Tegemoetkoming in de kosten voor speeltoestellen en het gebouw (exploitatie en beheer).

Tabel 2. Wat stellen we als voorwaarden en hoe doen we dat?

Wat	Hoe
Accommodaties versterken ontmoeting en participatie door het bieden van ruimte voor laagdrempelige vrijblijvende ontmoeting van inwoners.	Het bieden van een ruimte is voorwaarde voor subsidie.
Accommodaties versterken ontmoeting en participatie door het bieden van een gevarieerd activiteitenaanbod dat tegemoetkomt aan de wensen van de wijk- en/ of dorpsbewoners.	Besturen dienen een jaarlijks activiteitenprogramma te maken dat voldoet aan de wens van bewoners. Als dat niet het geval is kan de subsidie gekort worden.
In wijken zijn meerdere sociaal culturele accommodaties, gesubsidieerd of niet gesubsidieerd, onderwijs en/of sport-cultuurorganisaties. We vinden het wenselijk dat de jaarlijkse activiteitenprogramma's van accommodaties binnen de wijken op elkaar zijn afgestemd in een gezamenlijk activiteitenprogramma. Een programma voorziet in de behoefte uit de wijk. Het programma dient achteraf gezamenlijk te worden geëvalueerd.	In de subsidievoorwaarden werken we uit hoe dorp/wijkorganisaties en inwoners per wijk of dorp zijn betrokken bij het beoordelen van een gezamenlijk dorps- of wijkactiviteitenprogramma. <i>Alle samenwerking waar we het in deze nota over hebben gaat er van uit, dat iedere partij vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid deelneemt aan de samenwerking.</i>
Binnen het gebiedsgericht werken stellen we per wijk of dorp een meerjaren-programma of dorpsvisie op. Besturen dienen mee te werken aan een meerjaren-programma voor de wijk of een dorpsvisie, in het vervolgproces.	Samenwerking is een subsidievoorwaarde. In de subsidievoorwaarden werken we deze voorwaarde verder uit.
Wij verstrekken binnen het sociaal domein aan verschillende instellingen subsidie voor zorg en welzijn, zoals stichting WIJ en GON. In het gebruik van accommodatie en de inzet van beroepskrachten, zoals opbouw-werkers en jongerenwerkers, dienen partijen waar mogelijk, samen te werken.	Samenwerking is een subsidievoorwaarde. In de subsidievoorwaarden werken we deze voorwaarde verder uit.

De maatschappelijk opgave (bewonersactiviteiten en gesubsidieerde welzijnswerk) te verbinden met een gezonde exploitatie van het gebouw.	Accommodatiebesturen zijn verantwoordelijk voor een goede balans tussen de maatschappelijke opgaven en activiteiten om in te verdienen.
Accommodatiebesturen die via een stichting of anderszins eigenaar van het gebouw zijn, dienen tijdens het vervolgproces, inzicht te geven in de onderhoudssituatie.	Eigenaren van accommodaties stellen een meerjaren-onderhouds- en investeringsprogramma (MIOP) op, om gebruik te kunnen maken van een tegemoetkoming in de kosten voor groot onderhoud ¹⁰ .

Tabel 3. Hoe faciliteren we besturen om te voldoen aan onze voorwaarden?

Wat	Hoe
Besturen ondersteuning bieden m.b.t. beheer.	Advisering over beheer en het afnemen van beheer gaat via een beheerpool. Hiervoor zijn twee organisaties verantwoordelijk, SBSG en WerkPro. Besturen kunnen ook zelf een beheerder in dienst hebben.
We willen mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt de gelegenheid bieden werkervaring op te doen en te participeren in de samenleving.	Mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt maken deel uit van de beheerpool.
Voor grotere accommodaties met een groot bereik wordt op basis van m2 beheer gereserveerd. Echter, flexibele inzet van beheer is mogelijk afhankelijk van het activiteitenaanbod binnen de wijkprogrammering en de bezetting van de accommodatie.	De inzet wordt bepaald aan de hand van het activiteitenprogramma en de wijkprogrammering die in samenwerking tussen organisaties en inwoners tot stand is gekomen. Inzet kan ook afhankelijk zijn van de daadwerkelijke uitvoering van het programma. In de subsidievoorwaarden werken we deze voorwaarde verder uit.
We stellen als voorwaarde aan besturen van accommodaties in wijken, dat zij samenwerken als het gaat om de wijkprogrammering.	Wij kunnen ondersteuning bieden aan besturen om samen te werken. Verloopt de samenwerking moeizaam, dan zullen wij nadrukkelijk sturen op samenwerking. Mocht blijken dat desondanks samenwerking niet tot stand komt, kan dit gevolgen hebben voor het subsidiebedrag dat wij verstrekken aan besturen.
Wij stellen als voorwaarde het meewerken aan een meerjarenprogramma voor de wijk of dorpsvisies, in het vervolgproces.	Wij bieden besturen zo nodig ondersteuning voor het meewerken aan meerjaren gebiedsprogramma's of dorpsvisies.

¹⁰ Zie ook 1^e alinea op pagina 19.

Voor accommodaties (direct of indirect) in eigendom bij het accommodatiebestuur, stellen we een MIOP als voorwaarde.	Wij bieden ondersteuning bij opstellen van een MIOP.
Een deel van de accommodatie zijn duurzaam ge- of verbouwd. Dat geldt echter niet voor alle accommodaties.	Binnen onze financiële mogelijkheden streven we ernaar om op termijn accommodaties te verduurzamen.
Wij werken met meerdere beleidsthema's met daarbij behorende budgetten en opdrachten aan instellingen. Vraagstukken uit de wijken en dorpen hebben vaak een integraal karakter. Indeling in beleidsthema's en budgetten kunnen ons beperken in effectiviteit en efficiency.	We streven in het vervolgproces naar het ontschotten van budgetten aan de hand van een (integraal) meerjaren gebiedsprogramma, zodat beschikbare budgetten effectiever ingezet kunnen worden voor de sociaal culturele accommodaties.
We komen besturen tegemoet daar waar het gaat om gemeentelijke inningen voor de accommodatie of activiteiten.	Wij verstrekken indien nodig subsidie om kosten voor OZB en eventueel leges voor vergunningen te compenseren ¹¹ .
Wij stellen regels voor het aanvragen van subsidies en vergunningen. Dit vraagt van de vrijwilligers, om tijd in te ruimen voor administratieve handelingen. Tijd die zij liever inzetten voor het runnen van de accommodatie.	Uitgangspunt is om administratieve handelingen die wij vragen aan besturen tot een minimum te beperken of te vereenvoudigen.
Horecawetgeving waaraan accommodatie moeten voldoen.	De Algemene Plaatselijke verordening zal voldoende ruimte bieden aan de accommodaties om hun activiteiten vorm te geven.
Sociaal culturele accommodaties werken overwegend met vrijwilligers. We geven ook opdrachten aan professionals voor werkzaamheden in het sociaal domein.	Bij het verlenen van opdrachten binnen het sociaal domein beschouwen en behandelen we vrijwilligers en professionals op een gelijkwaardige wijze.

8. Proces voor het vervolg

Na vaststelling van deze nota starten we het proces om de toekomst van de sociaal culturele accommodaties te agenderen binnen de wijk- en dorpsoverleggen die er in wijken en dorpen zijn. Welke rol speelt de sociaal culturele accommodaties de komende jaren binnen een sterke sociale basis in de wijk of het dorp, als ontmoetingsplaats en plaats waar allerlei soorten van activiteiten plaatsvinden.

De redenen dat we, samen met de wijk en het dorp, dit onderzoek willen doen is:

1. dat de subsidiesystematiek nu vooral is gericht op het in standhouden van de accommodatie en minder op de functie van de accommodatie in de wijk en de vraag of het aanbod van activiteiten voldoende aansluit op de behoefte uit de wijk;

¹¹ In het beleid van de voormalige gemeente Groningen was budget gereserveerd voor het compenseren van de OZB. Dit beleid zetten we voort in de nieuwe gemeente Groningen.

2. dat er nu geen rekening wordt gehouden met de niet gesubsidieerde accommodaties die een vergelijkbaar activiteitsaanbod of ontmoetingsfunctie hebben, en er geen mogelijkheden zijn voor nieuwe accommodaties en nieuwe initiatieven;
3. dat we meer de verbinding willen leggen tussen de sociaal culturele accommodaties en andere beleidsterreinen van de gemeente en opdrachten die wij aan stichting WIJ en de GON's verstrekken;
4. dat we naar mogelijkheden zoeken om samenwerking en wijkactiviteiten nadrukkelijker te belonen.

In een proces willen we komen tot een afgewogen beleid op de sociaal culturele accommodaties die aansluit bij de behoeften uit de wijk en het dorp. Accommodaties die een functie hebben bij het versterken van de sociale basis in de wijk of het dorp. We nemen daar de tijd voor. We denken aan een tijdpad van twee jaar, afhankelijk van de voortgang per wijk, dorp of gebied en starten begin 2021.

In het proces haken we aan bij de bestaande platformen en processen in de wijk en het dorp waar het overleg tussen bewoners, organisaties uit de wijk en professionals plaatsvindt. Daar zullen we het accommodatiebeleid agenderen. We bekijken per wijk of dorp, samen met deze platformen, hoe we invulling gaan geven aan gesprekken over de accommodaties. Het accommodatiebeleid is integraal onderdeel van de onderwerpen die in de wijk, het dorp of het gebied spelen en daarmee ook onderdeel van het meerjarenprogramma dat voor de wijk, het dorp of het gebied wordt opgesteld.

In de wijkvernieuwingswijk Beijum hebben we alvast een voorschot genomen op het te doorlopen proces met de wijken en de dorpen. Er is een inventarisatie gemaakt van alle, wel en niet gesubsidieerde, sociaal culturele accommodaties. Op basis van dit rapport zijn gesprekken gestart hoe het accommodatieaanbod het beste aansluit op de behoeften uit de wijk.

9. Communicatie

In het voortraject hebben we met de volgende organisaties gesproken:

- Besturen van de koepelorganisaties: Buurtcentra Besturen Overleg Groningen (BBOG), Speeltuincentrale, Vereniging Groninger Dorpen;
- Beheerorganisaties: WerkPro en Stichting Gemeenschappelijk Stedelijk Beheer (SGSB);
- Besturen van de grote sociaal culturele accommodaties;
- Ledenvergadering van de BBOG;
- Besturen van de dorpshuizen in de voormalige gemeente Ten Boer;
- Besturen van de dorpshuizen in de voormalige gemeente Haren.

Het onderwerp 'Sociaal Culturele accommodaties' is ook besproken in de raadcommissies van 9 oktober 2019 en 11 maart 2020. Tevens is het onderwerp besproken met Stadadviseert.

Het onderwerp van gesprek was het beleid op sociaal culturele accommodaties in de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer, hoe het beleid te harmoniseren en

wat er mogelijk aangepast zou moeten worden. Op basis van de opmerkingen die in de gesprekken zijn gemaakt is deze nota opgesteld.

In de periode die liep van 15 april t/m 27 mei 2020 konden inwoners inspreken op de concept-nota. De inspraak is volgens de voorgeschreven wijze gepubliceerd. Daarnaast hebben we alle besturen van gesubsidieerde accommodaties persoonlijk op de hoogte gebracht van de inspraakprocedure. Als gevolg van de maatregelen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan moesten we ons beperken tot het beantwoorden van vragen en het ophalen van suggesties via de telefoon of sociale media en een schriftelijke inspraak.

De opmerkingen uit de inspraak zijn verwerkt in de reactienota zienswijzen.

Na het vaststellen in de raad worden aan de hand van de nota de nadere regels omschreven. In het najaar worden vervolgens de nadere regels vastgesteld. Hiermee is de harmonisatie 'sociaal culturele accommodaties' gereed voor 1 januari 2021.

10. Financiën

Binnen de begroting 2021 zijn voor het accommodatiebeleid de volgende middelen beschikbaar:

Vastgoed*	715.000
Exploitatie	1.149.000
Beheer	2.381.100
Totaal	4.245.100

* Dit is het bedrag dat we subsidiëren aan accommodaties die niet in eigendom zijn van de gemeente Groningen. Alle sociaal culturele accommodaties die eigendom zijn van de gemeente Groningen, zijn onderdeel van het totaal aan gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Het daadwerkelijk bedrag dat omgaat in het sociaal culturele vastgoed ligt derhalve hoger.

We lichten het vastgoed uit deze begroting, omdat we daar de bezuiniging van 100.000 euro willen realiseren.

Opbouw vastgoed

<i>Vergoeding huur of hypotheek</i>	528.000
<i>Investeringsruimte (installaties, keuken...)</i>	55.000
<i>Groot onderhoud (alleen niet gemeentelijk)</i>	59.000
<i>Zakelijke lasten (OZB, verzekering, heffingen)</i>	73.000
Totaal	715.000

Toelichting: vergoeding huur en hypotheek is de vergoeding aan niet gemeentelijke accommodaties. Investeringsruimte is voor alle accommodaties. Groot onderhoud alleen voor niet gemeentelijk accommodaties. Zakelijke lasten is de vergoeding voor kosten als OZB, verzekering en heffingen voor alle accommodaties.

Bezuinigingsvoorstel:

Bij de vaststelling van de begroting van 2020 is besloten 100.000 euro te bezuinigen. Voor 2021 is incidenteel 100.000 euro toegevoegd aan het budget voor knelpunten.

We voeren de bezuiniging door op de posten 'Investeringsruimte' en de post voor 'Groot onderhoud'. Het gaat om budgetten die laag zijn en daardoor niet kunnen worden ingezet waarvoor ze bedoeld zijn en dat leidt tot willekeur bij het verstrekken van subsidies.

Deze (vastgoed)subsidies zouden moeten zijn gebaseerd op een Meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma (MIOP). Onze ambitie is dat we toewerken naar een structurele oplossing voor het groot onderhoud van niet gemeentelijke accommodaties en investeringen voor alle accommodaties op basis van een MIOP. Dit betrekken we bij het proces voor het vervolg, omdat we dan een beter inzicht krijgen wat er aan middelen nodig is voor de sociaal culturele accommodaties. Tevens moeten we bepalen hoe hoog onze bijdrage is aan het groot onderhoud van niet gemeentelijke accommodaties. Het streven is dit binnen de bestaande budgetten te doen.

Mocht de bezuiniging op de posten 'Investeringsruimte' en 'Groot onderhoud' tot knelpunten leiden bij accommodaties en accommodatiebesturen binnen hun eigen financiële huishouding geen ruimte hebben om het knelpunt op te lossen. Dan kan het bedrag van 100.000 euro, dat de raad incidenteel beschikbaar heeft gesteld voor 2021, daarvoor worden aangewend. Het stoppen van de posten 'Investeringsruimte' en 'Groot onderhoud' levert 114.000 euro op.

Het voordeel van het bezuinigen op de posten 'Investeringsruimte' en 'Groot onderhoud' is, dat de accommodaties in hun jaarlijkse exploitatie niet direct de gevolgen ondervinden van de bezuiniging. Daarnaast gaan we een structurele oplossing zoeken voor het groot onderhoud bij niet gemeentelijke accommodaties en de investeringen. Voor de tussengelegen periode is er een knelpuntenbudget.

Ten slotte constateren we dat de indexering die we jaarlijks toepassen op de subsidies in het geval van de sociaal culturele accommodaties niet opwegen tegen de kostenstijgingen. Volgend jaar betrekken we dit bij onze afwegingen met betrekking tot de begroting van 2022.

BIJLAGE 1

Toelichting bij de tabellen 1 - 3

Ondersteuning (1)

Accommodaties

Om in een ontmoetingsplek activiteiten aan te kunnen bieden heb je een accommodatie nodig. Een gebouw dat voldoende ruimte biedt, goed bereikbaar is en centraal gelegen ligt in wijk of dorp. Wij faciliteren in een gebouw, in de vorm van een MFC, buurtcentrum, buurtkamer of dorpshuis. Er dient sprake te zijn van een goede spreiding en facilitering van gebouwen, waarin breed of specifiek activiteiten aanbod is en indien mogelijk ook ruimte is voor functies als informatie, advisering en dienstverlening.

Exploitatie

Naast het gebruik van het gebouw kan een accommodatiebestuur behoefte hebben aan aanvullende middelen voor de exploitatie van de accommodatie. Dan moet worden gedacht aan kosten voor de organisatie van activiteiten, huisvestingslasten, klein onderhoud, vrijwilligersvergoeding, organisatiekosten en dergelijke. De mate van behoefte aan deze middelen is afhankelijk van de grootte van de accommodatie en het bereik van inwoners.

Beheer

Een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van wijkaccommodaties is goed beheer en gastheerschap.

We zien dat vrijwilligers verbonden aan een sociaal culturele accommodatie veel op eigen kracht kunnen. Veelal de grotere accommodaties hebben behoefte aan advisering, tijdelijk of structurele ondersteuning in de vorm van beheer.

Accommodatiebesturen geven aan dat de aansluiting tussen vraag en aanbod niet altijd goed verloopt. Een aantal besturen heeft advies en ondersteuning nodig voor facilitair beheer en de programmering. Vooral in wijken met een groot bereik en een breed aanbod van activiteiten in gesubsidieerde accommodaties, maar ook in de niet gesubsidieerde maatschappelijke accommodaties, is de opdracht niet gering om een gezamenlijk met inwoners en organisaties een activiteitenprogramma voor de eigen accommodatie te maken en deze goed af te stemmen met alle andere accommodaties in een wijkprogrammering. Voor deze accommodaties is een meer gerichte ondersteuning van accommodatiebesturen door een beheerder nodig.

In de dorpen zal ondersteuning door een beheerder niet altijd nodig zijn en kan advisering op het gebied van beheer voldoende zijn. Hier speelt het bereik en de bezetting van de accommodatie een rol. Dit verschilt sterk per dorp en de behoefte zal in elk dorp verschillen. Dit vraagt om maatwerk per dorp.

Onder beheer verstaan we alle werkzaamheden die nodig zijn om de accommodatie goed te laten functioneren. Beheer heeft betrekking op facilitair beheer, de fysieke kant van de accommodatie, de schoonmaak, klein onderhoud, voorraadbeheer en de inkoop, de administratie en de boekhouding. Het kan gaan om advisering op dit terrein van beheer of om de daadwerkelijke uitvoering, tijdelijk of structureel. Beheer kan ook betrekking hebben op de coördinatie van de vrijwilligers. Ten slotte kan beheer betrekking hebben op het

programmatisch beheer, dat gericht is op het organiseren van een breed gevarieerd programma in de accommodatie.

Toevoeging van programmatisch beheer helpt de individuele accommodatie en werkt stimulerend op de samenwerking en afstemming tussen de verschillende accommodaties in het verzorgingsgebied, de bewoners en de beroepskrachten.

Beheerpool

Advisering over beheer en het afnemen van beheer gaat via een beheerpool. Knelpunten in het beheer die vooral betrekking hebben op zeggenschap, kwaliteit en ziektevervanging, worden hiermee ondervangen. Twee organisaties zijn verantwoordelijk voor de beheerpool: SBSG en Werkpro. Besturen kunnen ook zelf een beheerder in dienst hebben.

De werking van de beheerpool moet optimaal zijn.

Voor de grotere accommodatie met een groot bereik is er een normering voor het beheer op basis van de m2 per accommodatie. Om de samenhang en afstemming in een gebied te bevorderen, worden deze uren per wijk ingezet en niet per accommodatie. Dit wordt nader uitgewerkt in de subsidievoorwaarden.

Er is echter ruimte voor een flexibele inzet van beheer per accommodatie door de beheerorganisatie, afhankelijk van het activiteitenaanbod binnen de wijkprogrammering en de daadwerkelijke bezetting van de accommodatie.

In het beheer willen we mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt de gelegenheid bieden werkervaring op te doen en te participeren in de samenleving. Vanuit die gedachte maken deze mensen deel uit van de beheerpool.

Voorwaarden aan accommodatiebesturen (2)

Zoals bij de uitgangspunten al weergegeven is een sociaal culturele accommodatie er vooral om makkelijk binnen te kunnen lopen voor een ontmoeting, informatie of advies. Geeft de accommodatie ruimte voor een gevarieerd aanbod van activiteiten en is het er indien mogelijk voor het verstrekken van informatie en advies rond zaken als opvoeding, werk, inkomen, gezondheid of vrijwilligerswerk. De activiteiten moeten tegemoetkomen aan de wensen vanuit de wijk of het dorp. Als er meer accommodaties zijn met een vergelijkbaar aanbod en dat zal vooral voorkomen in de stad, dan zal er afstemming in het aanbod moeten komen in de vorm van een wijkprogrammering.

Dat geldt ook voor de samenwerking met instellingen die wij opdrachten hebben verstrekt op het terrein van welzijn en zorg. Stichting WIJ en de GON's zijn hier de grootste partners. Samenwerking in het gebruik van accommodaties en de inzet van professionals zoals opbouwwerkers en jongerenwerkers ligt voor de hand. We hebben tenslotte allemaal het gezamenlijke doel om het in de wijk of in het dorp prettig met elkaar samen te leven met oog voor elkaar.

In het kader van het gebiedsgericht werken stellen we per wijk of gebied een meerjarengedebitsprogramma op en in de dorpen een dorpsvisie. In een meerjarenprogramma is de sociale basis in de wijk of het dorp een belangrijke factor. Sociaal culturele accommodaties zijn een middel voor een sterke sociale basis. Dat is de reden dat

accommodatiebesturen een rol hebben in het meedenken over meerjarengedebitsprogramma's en dorpsvisies.

Koepelorganisaties

In de ondersteuning van de besturen spelen de BBOG, de Speeltuinentrale en de Vereniging Groninger dorpen een belangrijke, maar verschillende rol. Er is een onderscheid tussen de buurt- en speeltuinverenigingen, de buurtcentra en MFC's en de dorpshuizen. De meeste buurtcentra en MFC's zijn vertegenwoordigd in de BBOG. De Speeltuinentrale ondersteunt de buurt- en speeltuinaccommodatiebesturen. De dorpshuizen worden ondersteund door de Vereniging Groninger Dorpen. De samenwerking tussen deze organisaties juichen we toe. Samenwerking helpt bij de gezamenlijke opgave die er in de diverse verzorgingsgebieden wordt neergelegd en die veel vraagt van alle accommodatiebesturen.

De rol van de gemeente (3)

De verantwoordelijkheid voor de samenwerking tussen besturen van accommodaties bij het opstellen van een gezamenlijk activiteitenprogramma ligt bij de besturen zelf. Mocht de samenwerking echter niet tot stand komen, kan de gemeente de regie op zich nemen.

De gemeente neemt het initiatief tot het samen met de inwoners en organisaties op te stellen meerjarenprogramma voor de wijk of het gebied. De functie van de sociaal culturele accommodatie, in samenhang met de andere maatschappelijke accommodaties, zal hier belangrijk zijn. Bij het opstellen van een meerjarengedebitsprogramma maken we gebruik van wijkcompassen. Het opstellen van het meerjarengedebitsprogramma brengt met zich mee dat gemeentelijke budgetten worden ontschot en in afstemming tussen beleidsterreinen wordt beoordeeld aan welke activiteiten in het dorps huis of wijkaccommodatie wij steun verlenen.

Het laatste waar wij vrijwilligers mee willen belasten is de weliswaar noodzakelijke bureaucratie van de gemeente. In onze dienstverlening zullen wij de administratieve handelingen zoveel mogelijk beperken.

BIJLAGE 2

Lijst met sociaal culturele accommodaties binnen het subsidiebeleid gemeente Groningen 2020

BSV Corpus den Hoorn	Groningen
BSV De Hoogte (Cortinghuis)	Groningen
BSV De Indische Buurt (DIB)	Groningen
BSV Door Eendracht Sterk (DES)	Groningen
BSV Helpman-Oost (BEAK)	Groningen
BSV Ons Belang	Groningen
BSV Oosterpark	Groningen
BSV Paddepoel	Groningen
BSV Ruischerbrug	Groningen
BSV Selwerd	Groningen
BSV Van Ostade (in OJS De Pettefletschool)	Groningen
BSV Vinkhuizen-Zuid	Groningen
BSV Voor Hoogkerkse Jeugd (VHJ)	Groningen
Buurtcentrum De Wende	Groningen
Buurtcentrum Heerdenhoes	Groningen
Buurtcentrum Hunzeborgh	Groningen
Buurtcentrum Oranjewijk	Groningen
Buurtcentrum Poortershoes	Groningen
Buurtcentrum Sonde 2000	Groningen
Buurtcentrum Stadspark	Groningen
Buurtcentrum TuinPad	Groningen
Clubhuis Lellens ('t Proathoeske)	Lellens
Dorpshuis De Bongerd	Woltersum
Dorpshuis De Groenenberg	Glimmen
Dorpshuis De Hoeksteen	Noordlaren
Dorpshuis 't Holt	Ten Post
Dorpshuis Hoogkerk	Groningen
Dorpshuis De Leeuw	Garmerwolde
Dorpshuis De Mellenshorst	Haren
Dorpshuis De Meuln	Sint Annen
Dorpshuis Noorderhoogbrug	Groningen
Dorpshuis De Tiehof	Onnen
Dorpshuis Ten Boer	Ten Boer
Dorpshuis Trefpunt	Thesinge
Het Floreshuis	Groningen
Jongeren centrum Oosterparkwijk (JOP)	Groningen
MFC De Wijert	Groningen
MFC Engelbert	Groningen

Vervolg lijst met sociaal culturele accommodaties binnen het subsidiebeleid gemeente Groningen 2020

MFC 't Vinkhuys	Groningen
Wijkcentrum De Berk	Groningen
Wijkcentrum Het Dok	Groningen
Wijkcentrum De Schakel	Groningen
Wijkcentrum Trefpunt	Groningen

Let op: De naam van de accommodatie zoals ze in de praktijk worden genoemd, komt niet per sé overeen met de juridische categorie waaronder ze vallen. De juridische categorie wordt bepaald aan de hand van de definitie, zoals in deze nota omschreven, zie Hoofdstuk 4, 'Soorten accommodaties'.